

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó lapfőigazgató:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Az Országos Magyar Párt udvarhelyi naggyűlése.

A romániai magyarság egyetlen politikai szervezete, az Országos Magyar Párt ezévi közgyűlését október 14-én tartja meg az anyaszék fővárosában, Székelyudvarhelyen.

A romániai magyarságnak jövődőlétére, bizonytalan holnapjára elhatározó fontosságú nap lesz az Országos Magyar Párt székelyudvarhelyi naggyűlése. A magyar kisebbségi nemzet udvarhelyi egységes találkozója küzdelmeink történelmi eseménye lesz.

A romániai magyar kisebbségi nemzetnek annyi jaj, annyi panasz és annyi keserűség van a szívében, hogy tovább hordani azokat nem tudja. A kipusztításra ítélt, küzdelmes kisebbségi sorsnak fiai tehát összejönnek ismét Székelyudvarhelyen, hogy életjelt adjanak egy kétmillió kisebbségi népnek létezéséről. Összegyűlnek, hogy a faj és nyelvhez való ragaszkodás szent lelkesedésével követeljék mindazon jogoknak teljesítését, amelyekre Romániát nemzetközi szerződések kötelezik.

A romániai magyarság tíz álló esztendeje járja a kilincselő koldus kálváriás utjait. Tíz esztendeje hiába keresi a közös hazában az elhelyezkedés lehetőségét, az őszinte, testvéries munka utjait. Minden a közeledésre irányuló becsületes szándéka kegyetlen módon pattan vissza arról a magatartásról, amelynek számára politikai értéket és tovább zsarolható tőkét jelent a kisebbségi népek iránti bizalmatlanság és gyarmati módon való kezelés fenntartása.

A romániai magyar nemzeti kisebbség tíz esztendő alatt kiállotta az állam iránti hűség minden próbáját. A legpokolibb, a legszörnyűbb vádaskodások között bebizonyította, hogy ennek az országnak minden körülmények között megbízható, hűséges, kötelességteljesítő és kulturértéket jelentő eleme, amelynek szíve mélyén a dinasztikus hűséget, a király iránti tiszteletet ezeréves történelmi multja őrzi.

Ennek dacára keserűséggel kell megállapítanunk, hogy a kisebbségek helyzete tíz esztendő alatt nemhogy megoldáshoz nem jutott, de napról-napra lehetetlenebb zaklatások veszélyeztetik úgy faji, mint existenciális megmaradásunkat. A panasznak, lelki és fizikai gyötresnek, a

jogfosztásoknak millió változatával lehetne illusztrálni azt a borzalmas képet, amelyet a kisebbségi helyzet nálunk mutat.

A mi népünk, a mi vezetőink mindent megtettek, hogy a román kormányokat jobb belátásra, embersége-sebb magatartásra irányítsák. Hiszen ennek a sokszínű országnak nagysága,

fejlődése, gazdasági jóléte, konszolidáltsága és általában jövődőléte az itt élő népnek testvéries közösségétől függ.

Ha a hatalom ezt mind mai napig elvakultságában nem értette meg, nem a mi hibánk. Ha a hatalom, tovább gyümölcsöztethető üzleti érzékkel, mesterségesen odázza a jelentős számú kisebbségei munkásságának bekapcsolását az állami életbe — lássa. Mi tudjuk, mi érezzük, hogy az a rendszer, amely még ma sem gondol komolyan a kisebbségei nyelvi és kulturális szabadságának biztosítására, soha nem fogja ennek az országnak lelki egységét s ezen keresztül annak testvéries szellemét megeremteni.

A romániai magyar nemzeti kisebbség egy pillanatig sem szűnik meg azon törekvésében, hogy a román kormányok figyelmét erre a nagyfontosságú állampolitikai tényre irányítsa. Minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel harcolni fog kisebbségi jogainak teljesedésbe menéséért, faji, nyelvi szabadságának, egyenlő állampolgári jogainak biztosításáért.

A romániai magyarság ezt a harcot egységével, fegyelmezett öntudatosságával tudja csak sikeresen meg-harcolni. A székelyudvarhelyi naggyűlés tehát a magyar egység impozáns megnyilatkozása kell, hogy legyen, amely tovább nem kér, hanem az ország jövőjének érdekében követel. Követeli egy kétmillió nemzeti kisebbség értékeinek megbecsülését, nemzetközi szerződéses jogainak azonnali biztosítását.

Részegh Viktor.

Erre a küzdelemre az Országos Magyar Párt minden magyar testvérünket felhívja. Ide iktatjuk a Magyar Párt udvarhelyi tagozatának is hívó szavát. Szolgáljon buzdítóul, lelkesítőül a Magyar Párt ezévi naggyűlését rendező udvarhelyi tagozat hívó szavának testvéries melegsége.

Magyar testvérek! Polgártársak!

A romániai magyar nemzeti kisebbség életének legnevezetesebb és legimpozánsabb megnyilvánulása e nemzettet képviselő párt-szervezet országos naggyűlése. Az udvarhelyi magyar párttagozat meghívása és az országos párt elnöki tanácsának határozata folytán az országos naggyűlés az idén Székelyudvarhelyen fog megtartatni. Anaggyülés napja október 14-ben állapítottatott meg. Nagy nap lesz ez nemzetünk történetében, mert a naggyűlésen hozandó határozatok döntő jelentőségűek lehetnek további létsorsunk irányítására. A nemzetek figyelme a békeszerződések által alkotott új történelmi tényezőkre, a nemzeti kisebbségek felé fordult s a negyven milliónyi népkisebbség eszmei közösségébe való tartozás meg nem szűnő erkölcsi kötelezettsége jelent ránk nézve is abban a tekintetben, hogy a felkeltett érdeklődést az államkötelékkel szemben loyális hűség-

gel, de a nemzeti érdekek megvédésének méltóságáteljes és törhetetlen elszánásával törvényes jogaink megvalósítására fordítsuk.

Küzdelmünk eredményei tehát e pillanatban a naggyűlés sikerétől függenek, mert azt nemcsak velünk küzdő sorstestvéreink s az ország testvérmemberei, hanem az egész művelt világ népe is figyelik, mert a végső diadal az emberi jogok elismerésén alapuló és a lelkek nyugalomával biztosított igazi békét jelenti, amit az egész emberiség sóvárogva vár.

A siker tehát felemelő és magávalragadó kell, hogy legyen. S hogy az legyen: az főként e vármegye és különösen e város vendéglátó magyarságának becsületes lelki készségétől függ. Ezért október 14-ike ránk, e város és e vármegye magyarságára nézve kétszeresen nagy nap lesz! Áldozatok fel e napon a nemzet oltárán a gyűlöletet és a széthuzást; a rágalmat és a kishitűséget; az önzést és a reménytelenséget s a megtisztult lélek bőkezűségével hozzatok onnan vendégszeretetet az idegennek; megbocsátást az ellenségnek; bizalmat a vezetőknek és egyetértést a nemzetnek! Töltsétek meg szívüket az Istenbe vetett hittel, a jövőbe épített reménnyel s a mindent átfogó szeretettel.

Legyetek áldozók és megáldottak e napon, hogy ünnepnappá szenteljétek azt, melyből egy nemzetre szálljon áldás!

A nemzet életéért kérünk Titeket: így készüljétek e napra!

Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya szeptember 11-én ülést tartott Gyárfás Elemér dr. elnöke alatt, melyen a szakosztály különböző foglalkozási ágbeli tagjai nagy számban vettek részt. Az ülés egyetlen tárgya volt az Országos Magyar Párt naggyűlését megelőzően október 13-án Székelyudvarhelyen tartandó közgazdasági gyűlés tárgysorozatának megállapítása és előadónak kijelölése. A szakosztály az egyes kérdések alapos megvitatása után a következő tárgysorozatot állította össze:

Tárgysorozat:

I. Elnöki megnyitó. Jegyzőkönyv-hitelesítés. A gyűlés ügyrendjének s tárgyalási menetének ismertetése.

II. Az 1928. október 14-iki országos naggyűlésen a Közgazdasági Szakosztály által előterjesztendő határozati javaslatok részletes tárgyalása s ezek kapcsán az erdélyi magyarság főbb gazdasági problémáinak megvitatása az alábbi sorrendben:

A) Pénzügy és kereskedelem.

1. A pénz stabilizációja, a külföldi kölcsön, a külföldi hitelek s ezek befolyása gazdasági helyzetünkre s a pénzügyi válságra. A hadikölcsönkötvények ügye. Előadó: Gyárfás Elemér szenátor.

2. A magyar pénzügyi intézetek együttműködése a többi gazdasági és társadalmi szervezetekkel. Előadó: dr. Balogh Elek orsz. képviselő.

3. A hiteléletet megbénító igazságszolgáltatási bajok (csődtörvény, bírósági hiány, igazságszolgáltatás lassúsága, telekkönyvi bizonytalanság). Előadó: dr. Lerner Sándor ügyvéd, Kolozsvár.

4. A kereskedelem szabadságát sértő rendelkezések (cégtáblaadó, spekulatív törvény stb.). Előadó: dr. Kabos Ármán ügyvéd, Temesvár.

5. A kereskedelmi és iparkamaráknál szenvedett sérelmeink (a tagok felének kinevezése, titkár kinevezése stb.) és az iparkamarák küszöbön álló újráválasztására vonatkozó intézkedések.

B) Iparügyek.

1. A gyáripár helyzete és főbb sérelmei. Előadó: dr. Hexner Béla mérnök, Kolozsvár.

2. A kézműipar helyzete és főbb sérelmei. Az Ipartestületek Országos Szövetségének 1928. szept. 8-iki kongresszusán leszögezett főbb követelések. Előadó: Szabó Béni, ipartestületi elnök, Brassó.

3. Az ipari szakoktatás, különös tekintettel a középiskolák reformjára. Előadó: Csiszár Lajos, építész, Marosvásárhely.

C) Agrárpolitika.

1. A mezőgazdasági kamarák eddigi működéséről szerzett tapasztalataink s azok küszöbön álló újráválasztására való felkészülés. Az agrárreformmal kapcsolatosan még megoldásra váró kérdések. Előadó: dr. Abrudbányai Ede, földbirtokos, Kolozsvár.

2. A gabonaértékesítés akadályai. Az export-illetékek és szállítási nehézségek. A gabona-standardizálási törvény. Az állattenyésztés és állatkereskedelem. Előadó: Török Bálint, az Erdélyi Gazdasági Egylet titkára, Kolozsvár.

3. Az erdélyi magyarság mezőgazdasági organizációinak kiépítése. Előadó: Mikó László, földbirtokos, Nyárádszentlászló.

4. A székelyföldi körbirtokosságok szervezése. Előadó: dr. Csiby Andor, ügyvéd, Gyergyószentmiklós.

5. Mit tehetünk kisgazdáink többtermeléséért érdekében? Előadó: dr. Szász Ferenc, földbirtokos, a Magyar Nép szerkesztője, Kolozsvár.

III. Indítványok.

A gyűlés tárgyalásaiban tanácskozási joggal résztvesznek a Magyar Párt tagozatainak összes igazolt naggyűlési kiküldöttei. Netaláni vitás kérdésekben szavazati joggal döntenek a Közgazdasági Szakosztály tagjai.

Minthogy a gyűlés tanácskozásai — rövid ebédszünettel — délután 5 órára feltétlenül befejezendők, az egyes előadások tartama semmi esetre sem lehet több, mint 15 perc (négy-öt gépirásos oldal), a hozzászólásoké legfeljebb 5 perc. Mindegyik előadó határozati javaslatot készít, melyeket azután a gyűlés tanácskozásai rendén megállapítandó végleges szövegükben a következő napon a naggyűlés elé fogunk terjeszteni, mint a Közgazdasági Szakosztály egyetemes javaslatát.

Tervbe van véve az előadások és határozati javaslatok kinyomatása és publikálása.

Bizalommal kérjük az erdélyi magyarság közgazdasági életének elméleti és gyakorlati munkáit, hogy a gyűlésen minél nagyobb számmal résztvevni s szakosztályunkat közgazdasági programmunk kialakításában szak tudásukkal és értékes tapasztalataikkal támogatni szíveskedjenek.

Az Országos Magyar Párt Közgazdasági Szakosztályának Kolozsvárt, 1928. szeptember 12-én tartott üléséből.

Gyárfás Elemér s. k.
elnök.

Berivoy István s. k.
főtítkár.

Dr. Nagy Lajosné szentgericei Jakab Piroška festőművésznő újabb sikerei Budapesten.

A Nemzeti Szalon 62-ik csoportkiállításának katalógusa fekszik előttem. 1928. szeptember haváról. 6-ik lapján nagy fekete betűk hirdetik: Dr. Nagyné szentgericei Jakab Piroška — „született 1894-ben Gyergyószentmiklóson. Unokája szentgericei Jakab Elek történetírónak. Tanulmányokat folytatott Ajdu Kiewitz Taddeusz román udvari festőnél és Miesz festőművésznél Brassóban, Rudnay Gyula és Pileh Dezső festőművészeknél Budapesten. Több ízben szerepelt a Nemzeti Szalon tárlatán.” Tizen négy darab kiállított művének felsorolása következik ezután az árak megjelölésével. 200—500 pengő között ingadoznak ezek.

A Nemzeti Szalonban egy egész külön falat népesítették be a kiváló festőművésznő ki-

állított művei. S mindjárt székely büszkeséggel jegyezhetjük föl, hogy a kiállító csoportban e nagyra hivatott, ősi székely tehetséggel megáldott művészasszony aratta a legnagyobb sikert.

Sajnos, a kiállított műveknek csak fényképfelvételeiben volt alkalmunk gyönyörködni s így azoknak igazi művészi értékét személyes impressziók alapján is nincs módunkban rögzíteni. De nem is érezzük magunkat erre hivatottnak, hiszen messzi kinőtt már a művésznő görbe Csikország szűk keretei közül.

Lássuk ehelyett, hogyan vélekedik a budapesti sajtó! Pesti Hírlap: A klasszikus iskola egyik tehetsége, hű követője. A Pesti Napló különösen a természetű tájképeit emeli ki s nagy jövőt jósol a művésznőnek. Az Esti Kurír az Őszi táj c. művét tartja a legsikerültebbnek. A Pester Lloyd a tájképeket, Ujság, Magyarország a portaitokat dicséri.

Több művének fényképét is hozták a fővárosi képes lapok. Így a Képes Pesti Hírlap, Képes Krónika és Képzőművészet is.

Mindenütt csak dicséret és elismerés. Még a beérkezett nagy mesterek is elismerik. „Forrongásban lévő, de nagy reményekre jogosító tehetség”, mondják.

A nagy erkölcsi siker mellett az anyagi sikere sem megvetendő. 6 darab képét adta el közel 2000 pengő értékben. S vevői nem a pénzt szóró új gazdagok, hanem műértő emberek köréből rekrutálódnak.

A Képzőművészet szerkesztőse, Márkus Dezső, a Városi színház főzeneigazgatója, Góth udvari fényképész, Márkus Soyer Ilonka stb. veszik meg 1—1 képét.

Jövő terveit iránt érdeklődünk tovább s ő végtelenül kedvesen, könnyedén említi meg, hogy közelebből Erdély nagyobb városaiban, így Kolozsváron, Brassóban, esetleg Marosvásárhelyen is a nyilvánosság elé lép

— Hát itthon Gyergyóban?

Sötét felhőfoslány suhan végig a művésznő homlokán, de pillanatnyi habozás után kész a felelet:

— Talán itthon is megpróbálom.

Semmi sem mutatja eklatánsabban, mint ez a „talán”, mily messzi vagyunk mi gyergyóiak attól, hogy egy ilyen istenáldotta művésztehetséget kellőképp értékelni tudjunk.

Bár régi székely átok, hogy az érdemtelen idegennek hamar tömjénezünk, s igazgyöngyöt érő értékeink mellett érzéketlenül tovább megyünk, mégis e helyről is kérjük a művésznőt, hogy szűkebb hazáját is engedje gyönyörködni ihletett művészetében. Hiszen csaknem valamennyi művének Gyergyó híres természeti szépségei adják a fő motívumát s a budapesti hízelgő kritika mellett az is egy nyomós ok arra, hogy a gyergyói székely levett kalappal álljon meg művei előtt.

Algiri asszonynegyed.

Akik az állam hitelét teszik tönkre.

A Dimineatăbar olvasom:

Néhány hét előtt kiderült, hogy az ilfovi (bukaresti) törvényszék egyik portárelje a reáóvatolás végett bizott váltók egy részét az adósokkal beváltatta és a beszédett pénzt eliskasztotta.

A sok károsult közül egyik beperelte kártérítésért az államot. Ugy-e, elképzelni sem lehet igazságosabb dolgot. Nem arra a portárelre bízták a milliós értékeket, hanem az államra, amelynek hitele, legalább is saját polgárai előtt, korlátlan kell, hogy legyen. Egyszerű magánvállalat, amely csak valamit is tart hitelére, merné-e vajjon megpróbálni, hogy tisztességtelen hivatalnokának eljárásából származó károk megtérítése alól magát kivonja? A törvény sem teszi ezt senkinek lehetővé.

A mi közigazgatási szerveink másképp gondolkoznak. Valami nemtudommilyen törvényes intézkedésekre hivatkozva, az állam érdekeit védőknek sikerül a károsult jogos kérését elutasítani. Ez által az állam megmentődik egy néhány tizezer és egy százezer lejes vesz-

teségtől, a hitelén azonban olyan csorba esett, amely végeredményében sokkal jelentékenyebb anyagi veszteségekké változik át.

Azok az állampolgárok, akik kereszttel mentek ilyen tapasztalatokon és olyan más tapasztalatokon, amelyeket nem akarok itt elősorolni, elvesztik az állam korrektségében és becsületességében való bizalmukat és nem teljesítik majd pontosan kötelezettségeiket. Adócsalás, ugy-e, természetes dolog lesz náluk s alkalomadtán majd csak az állam rendje ellen támadók számát szaporítják.

Visszatérve a konkrét esetre, amelyből kiindultunk, könnyen rá fogunk jönni, hogy az ilyen esetek erősen hozzájárulnak ahhoz, hogy az állam hitelét a külföld szemében is tönkretegye. Azok közül, akik értékeiket a bűnös portárelre bízták, és akiket most az állam nem hajlandó kártalanítani, bizonyára akadnak idegen állampolgárok is. Mit fognak ezek mondani, amikor romániai képviselőjük tudomásukra fogja hozni azt a számukra érthetetlen tényt, hogy nálunk az állami szervekre rábízott javak sincsenek biztonságban egyes tisztviselők tisztességtelensége miatt. Nem ismerve kellőképpen a mi körülményeinket, sem valami furcsa paragrafusoknak csavarhatóságát, amiket úgy látszik, pont arra találtak ki, hogy az állam hitelét segítségükkel le lehessen rontani, az idegen államok polgárai rendkívül elővigyázatosak lesznek a mi országunkkal való üzleti összeköttetések tekintetében. Különösen, mert ez nem egyedüli eset, amikor közigazgatásunk úgy járt el, hogy közben nem nézte, mi történik az állam hitelével.

Nem sok ideje, hogy az állam a moratóriumra hivatkozott volt — idegen államokkal szemben, arra a moratóriumra, amely saját polgárai számára szólt. Pedig az ilyen eljárás nyilvánvalóan nagy károkat okoz az állam presztízsének. Amik most a külföldi kölcsönök tárgyalásai alatt történtek, legnagyobb részben az állam nevében elkövetett visszaélések és hibák eredményei, amelyek az érdekeit kellően át nem értő emberek részéről történtek.

Mindezek ellenére, a meggondolatlan cselekedetek elkövetői egy alkalmat sem szalasztanak el, amikor világgá kiálthatják, hogy az ellenzék, meg a független sajtó teszik tönkre az állam hitelét.

*

Nagyon igaz, amit a fenti kicsi cikk mond.

Az állampresztízs legártalmasabb ellenségei azok, akik mellüket verve hangoztatják hüségüket, hazafiasságukat, románságukat és ezekkel egyszerre cselekedeteikkel gyanussá tesznek mindent, ami állami.

Az is áll, hogy ezek az emberek a valódi bűnösök, saját hibáik leplezése céljából gyakorta hangosan kiabálnak ellenzéki pártok és román független sajtó ellen is.

Az ellenzék és a független sajtó tudniillik mi ellenünk, kisebbségiük ellen tájékoztat min-den egyes, lehető és lehetetlen alkalommal.

Románok rólunk.

A „Viitorul” és a genfi kisebbségi kongresszus.

A Viitorul egyik legutóbbi száma foglalozva a kisebbségek genfi kongresszusával, megállapítja, hogy azon nem vesznek részt az összes kisebbségek, így például a macedóniai román és több németországi kisebbség sem. A genfi kongresszus — szerinte — azoknak a kisebbségeknek a megbeszélése, amelyek vitában állnak a békeszerződésekkel és találkozásuk azoknak a szervezeteknek, amelyeket Budapestről, Berlinből és Moszkvából irányítanak, amit az is bizonyít, hogy egyik legutóbbi ilyen kongresszus alkalmával egy kisebbségi magyar párt kiküldöttei ugyanabban a szállodában laktak, ahol Magyarország népszövetségi kiküldöttei. Ez a mostani kongresszus is új alkalom lesz annak megmutatására, hogy tulajdonképpen milyen megbeszélésekről is van szó. A múltévi gyűlésről ugyanis a lengyel, friz és dán kiküldöttek visszavonultak azzal a megindokolással, hogy a kongresszuson a németországi hasonló kisebbségeknek nincs képviselőjük. A mostani kongresszus sem indult jobb auspiciumok mel-

lett, sőt egy bécsi hír azt jelenti, hogy az említett és más kihagyott kisebbségek egy ellenkonferenciát szándékoznak összehívni, amelyen felszólítják Wilfant, hogy mondjon le a konferencia elnökségéről és felhívják a nem magyar és német kisebbségi kiküldötteket, hogy hagyják ott a megbeszéléseket.

Hogy a Viitorul ezen cikke is milyen rosszhiszemű, azt a kongresszusról adott beszámolókból mindenki megállapíthatja. A tavaly kilépett tagok máris visszakiváncolnak és ellenkongresszusuk megtartásának szándékáról csak a Viitorul cikkíróihoz hasonló lelkiismeretesek hoztak forgalomba híreket. Wilfant senki lemondásra fel nem szólította, ellenben mindannyian nagyon sajnáljuk, hogy a román kisebbségek kiküldötteit mindezideig még nem üdvözölhettük.

Ami végül a szállodákat, mint bizonyítékokat, illeti, hát bizony erről is megsughatjuk a Viitorulnak, hogy fájdalom, a mi anyagi eszközeink meg nem engedték, hogy ugyanabban a hotelben vegyünk lakást, amelyben a magyar delegáció, hanem a tő másik partján. Biztosíthatjuk azonban, hogy ennek csakis finansiális okai voltak és ha több pénzzel rendelkezünk majd legközelebb, úgy pont az Ápponyi szobája mellett veszünk szállást, mert állampolgári kötelezettségeink tiszteletbentartásánál reánk nézve egészen közömbös, milyen közel lakunk más állam polgáraihoz. „Magyar Kisebbség.”

Algiri asszonynegyed.

HIREK.

— **Uj magyar követ Bukarestben.** A magyar kormány Magyary Géza jelenleg párisi követségi tanácsost szemelte ki báró Villányi utódául.

— **Házasság.** Deutsch Laci ügyvéd-jelölt október 11-én tartja esküvőjét Nagyváradon Müller Magdi urleánnyal. A kedves fiatal párnak sok szerencsét kívánunk.

— **Áthelyezés a csikszeredai törvényszéknél.** Stefanescu Dumitru törvényszéki bírót áthelyezték és kinevezték a suceavai törvényszék elnökének. Stefanescu törvényszéki bíró távozását Csikvármegye közönsége fájdalommal veszi tudomásul.

— **Bartók Béla sikere Amerikában.** Bartók Béla, a világhírű magyar zeneszerző újabb világgraszoló sikert aratott Amerikában. A filadelfiai Musical Jund Society tizenkétezer dollár jutalmat tűzött ki pályadíjúl a legjobb kamarazene kompozícióra.

600-an pályáztak az értékes díjra és 600 pályázó elől vitte el a pálmát Bartók Béla.

— **Áthelyezés a rendőrségen.** Himbar Victor rendőrlegénységi parancsnokot Nagyenyedre helyezték át. Helyette Nagyenyedről idejött Ghişoiu Joachim rendőrlegénységi parancsnok. A változást a közönség örömmel fogadja, mert Ghişoiut valamennyien régóta ismerjük és tudjuk, hogy benne becsületes, derék tisztviselőt nyertünk.

— **Az ügyvédi kamara vizsgálata Gyergyóban.** Huszonkilencedikén és harmincadikán a csikszeredai ügyvédi kamara megbízásából dr. Balogh Lajos és dr. Kolumbán József csikszeredai ügyvédek Gyergyószentmiklósról szállottak ki vizsgálatot tartani.

A vizsgálat dr. Sándor Balázs és dr. Sándory Mihály ügyvédek ellen folyt.

Dr. Sándor Balázs ellen öt-hat feljelentést tettek vizsgálat tárgyává, amelyek öt azzal vádolják, hogy ügyvédtársai ellen husznál több bűnvádi feljelentést tett, valami szárhegyi asszonyt elszámolásos differenciák közben megvert, ügyvédtársa ellen másokat hamis vád emelésére bujtott fel, névtelen feljelentésekkel, amelyekről kiderült, hogy irodájából kerültek ki, egy magyar származású állami tisztviselőt évekig tartó zaklatásoknak tett ki stb., ezeken kívül okirathamisításról és zsarolásról is esett szó.

Dr. Sándory Mihály ellen Sándor Balázs adott be két feljelentést. Az első, mert ő Sándor Balázst a Kappel-féle tulságosan ismeretes ügyben védőbeszédében banditának, trükkjeit

banditafogásoknak nevezte, és mert Kappel érdekében Sándor Balázs egy kliensétől megbízást fogadott el arra, hogy a Sándor Balázsnak adott további meghatalmazást visszavonja, s így vele szemben a kollégialitás szabályait sértette.

A kamara delegáltjai mintegy harminc tanut hallgattak ki s mindenről pontos jegyzőkönyvet véve fel, visszamentek Csikszeredába, ahol a kamarának tesznek jelentést a tapasztalatakról.

— **Egy derék székely ember.** Marosujfalvi Bányász Lajosról írok néhány szót. Tizenégyben katona lett Tizenhatban rokkant. Beiratkozott az Országos Hadigondozó hivatal sátorlajauhelyi mezőgazdasági rokkantiskolájába. 1918. december 20-án tartott vizsgálaton a gazdasági és kertészeti tantárgyak elméletéből kitűnő osztályzatot nyert. Gazdasági altiszt és méhészt lett. Közben résztvevett egy méhészeti tanfolyamon. Azután kaptárkészítő tanfolyamon. Valamennyit kitűnő eredménnyel végezte. Az Erdélyrészi Méhészegyesület 1925. szeptember 6—9-én tartott kiállításán bronzérmeket kapott. Marosujfaluban, a falu végén lakik, hogy nagyszerűen berendezett méhészete a Délhegy alatti virágos réthez közel legyen. A méhészet mellett kertészettel is foglalkozik, gyümölcsfanemesítéssel, mint zenész, az ujfalvi fuvózenekar egyik legjobb tagja. Semmi nevezetes dolgot nem művelt Bányász Lajos, de szívesen foglalkozunk vele, mint becsületes, munkás emberrel, akit példaképül állíthatunk oda minden székely ember elé.

Horváth.

— **Az alkohol öl.** Csomafalván szeptember 30-án délután a Lázár Istvánné-féle koresmában több legény között valami régebbi nézeteltérésekből kifolyólag szóváltás támadt. A szóváltás mind hangosabb és hangosabb lett, majd annyira fajult, hogy Baróti Károly fiatal legény Madarász Lajos legénytársát kapával úgy fejbeütötte, hogy az pár órai kintlódás után elsején éjjel három órakor meghalt. Az áldozatot az egész falu kikísérte utolsó útjára, a gyilkos legényt a csendőrség a szeredai ügyészségre szállította be. Így vesztett egyszerre két derék legényt Csomafalva község — a pálinka miatt.

— **A pálinka hatása.** Toplicán, Kelemenpatakon, a Ciobota Simion koresmájában harmadikán este nagy verekedés volt, amely szerencse, hogy emberhalállal nem végződött. Moldovan Toader és Moldovan Ilie gazdálkodók részegen megtámadtak valami csorogási cigányokat s lökdösték, ütötték, pofozták őket. Egy gödemesterházi cigány megsokálva a bántalmazásokat, a koresmából kiszaladt s hatalmas kövel tért vissza, hogy Moldovan Toadert agyonüsse. A koresmában lévők akadályozták meg a gyilkosság elkövetését. A cigány, miután tette nem sikerült, futásnak eredt, azonban utólérték, a koresmába visszahozták s ott borzalmasan elverték. A cigány a verés következtében súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Toplicai állatvásár.** Az idén október hó 1—4-ig megtartott országos állatvásár eredménye a következő volt: a juh, lóvásár lényegtelen, míg a 2., 3. és 4-én tartott szarvasmarhavasár az előző tavaszi és nyári vásárhoz arányítva, nagyot hanyatlott. Az előző vásáron az ökör párját 24—30000 lejjel fizették. A fejős tehének, tulok és borjúk ára is hanyatlott, habár az idén marhafelhajtás sokkal felülmúlja az előző felhajtást olyannyira, hogy talán sohasem hajtottak annyi marhát a piacra, mint az idén. Sokat el is adtak, de hanyatlott, olcsóbb árban. Mi lehet most már annak oka akkor, amikor most már nem panaszkodhatunk a takarmányhiányra s hogy e miatt olcsóbb áron is el kelljen adni a marhát, hiszen ha nem is termelt bőven sarju, termelt széna, mégis van szűken. Az ok a pénzhiány, amely megakadályozza, hogy évről-évre forgalmasabb vásár a maga eredményeit meghozhassa.

* **Eladó fajgyümölcsök** Fürdő-utca 8. szám alatt. Nagyban és kicsinyben. 2—1

* **Használt autógummikat** veszek kilóját 20 Leu-ért. Biró Ferenc bőrzülete, Gheorgheni.

* **Orvosi hír.** Dr. Harnik Jolán fogorvos hazaérkezett. Fogorvosi rendelését újból megkezdte.

* **Be kell vonulni!** 20-tól 50-ig kivetel nélkül mindenkinek Balázshoz, aki azt akarja, hogy egy elegáns és tartós cipője legyen. Nagy választék minden számban. Készülnek elegáns csizmák, vadászbakancsok, valamint turista hegymászó, ski és koresolyacipők. Javításokat elvállal havi elszámolásra is hitelképes egyéneknek. Gyors és precíz munka.

4 Balázs Ferenc. Főter 10.

Algiri asszonynegyed.

Panaszos levél a Gyergyói „Ujság”-hoz.

(A beküldő felelősségére.)

Jóindulatulag figyelmeztetem a jámhör utazókat, hogy a toplicai vasutállomáson egyes gögös jegypénztáros urak rosszindulatából kifolyólag, noha a vonatok rendszeren 8—12 percig vesztegelnek e vasutállomáson, — vonat beérkezte után, ha mindjárt a jegykiadó pénztáros ott is van, inkább cigarettázik, de jegyet már nem ad. Amint már még ez év aug. 7-én megtörtént, hogy az illető utas megjelent a jegypénztárnál épp amikor a vonal érkezett be az állomásba, kopogtatva, amire semmi jelt nem kapva be bátorkodott menni a forgalmi irodába, ahol Dl. Moldovean volt épp szolgálatban mint jegypénztáros, akitől illedelmes köszönés után egy Bukarestig szóló bilétát kért, a pénztáros ur inkább mintegy 5 percig vitatkozott, de nem hajlott a kérésre, jegyet nem adott, indokolva azzal, hogy szívesen adna (hisz idő volt), de már előzőleg egy utast elutasított azzal, hogy már nem adhat jegyet s így az utóbbinak sem adhat. Aminek az lett a következménye, hogy a szegény jámhör utazónak, aki a tervezett útjában okvetlen el kellett utaznia, a rendes jegy árán felül még 300 lej birságba került, amire mit tehetett, — meg kellett fizesse a 300 lej birságot felebbezési joggal a sóhivatalhoz. Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy az ilyen szigorú szabályt betartó tisztviselőnek hogy esne, ha más is a hatóságoknál avagy a mi gyakori, valamely vállalatnál, gyárnál vagy másnál valami szívesseget kérne s őt is ridegen elutasítanak (amit úgy is kellene), hogy esne a dolog? Tehát minden utazó, jóval a vonat beérkezte előtt menjen ki az állomásra s lesse türelemmel a jegykiadás megkezdését s így kikerülheti a 300—300 lejes birságokat.

A mozi körül.

Jóleső meglepéssel állapítjuk meg, hogy a mozi vezetőségének beharangozója, a szezonynitító filmek mindenben megfelelték a hozzájuk fűzött várakozásoknak.

„A Sakkjátékos”, a „Revümacska”, a „Cigánybaró”, a „Pappenheim hercege” s a „Fel-támadás” egy olyan filmsorozat, melyek egymásutáni vetítésével csak kevés nagyvárosi filmszínház vetekedhetik. Városunk közönsége egyértelműleg és összhangban állapította meg, hogy a gondos vezetés és szakértelem nivós és változatos s jól átgondolt moziműsorról gondoskodott.

Ennek a megfontolásnak eredménye a 10-én és 11-én, szerdán, csütörtökön vetítésre kerülő „Algiri asszonynegyed” kiváló filmprodukeió, mely mindenben méltóan illeszkedik bele a film kitűnősége sorozatába.

Afrika forró levegője izzó szerelmet ébreszt, Algir tündöklő ege alatt lángolóbb a szenvedély s a lejátszódó dráma dekorációja a tenger s a sivatag végtelenje.

Maria Jacobini, Kammila Horn (a Fauszt Gretchenje), Warwick Ward és Lidya Potchina olyan ensemble, mely művészetének lenyűgöző hatása alól senki nem vonhatja ki magát. Nem tudjuk, mit csodáljunk jobban, a képek során feltáruló varázslatos panorámát, a beduin világ megkapó szépségeit, a fordulatos és mindvégig gördülő cselekmény lélekzetelállító izgalmát, a rendező biztos kezét, mellyel ezt a csodálatos világot élénk tárja, vagy a színészek átélhetést nyújtó művészetét. Mindenképpen kiváló ez a film, melynek világsikere indokolt, s melynek megtekintése a mozilátogatót egy kellemes benyomással gazdagítja.

Két szoba konyhás lakást keresek.

Cim: Sándory-nyomdában.

SPORT.

Magyar győzelmek a modenai nemzetközi versenyen. A napokban zajlott le a modenai nagy nemzetközi verseny. A magyarok mindössze 3 versenyzővel indultak, akik minden számukban győztek.

Magas ugrásban első lett Késmárky 185 cm.-rel.

Diszkoszvetésben első: Egri 44 méter 98 cm.-rel.

Rudugrásban első Karlovits 340 cm.-rel.

Dunántul atlétái 54—45 arányban győzték le Stájerország atlétáit.

Propaganda vivóakadémiák. A temesvári és aradi vivó szövetségek a vivás propagálásának céljából nagy vivóakadémiát rendeztek Temesváron és Aradon. A siker emelése céljából Petschauer Attila és dr. Gombos Sándor magyar világbajnokokat is felkérték részvételre. Mindkét városban szépszámu és előkelő közönség jelenlétében csillogtathatta művészetét a két világhírű magyar vivó.

Szebbnél-szebb asszóikat parázs tüntetéssel jutalmazta a valósággal extázisba hozott közönség.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátainknak és ismerőseinknek, akik feledhetetlen feleségem és édesanyánk halála alkalmával részvételükkel vagy bármilyen módon igyekeztek fájdalunkat enyhíteni, e helyen is fogadják hálás köszönetünket.

Gyergyószentmiklós, 1928. szeptember 28.

Valla Lambert és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetünket fejezzük ki ez uton is a Gyergyószentmiklósi Ipartestület Temetkezési Segélyosztályának, amiért feleségem, illetve édesanyánk elhunytá alkalmával az alapszabályok szerinti segélyösszeget nyomban kifizette.

Gyergyószentmiklós, 1928. szeptember 28.

Valla Lambert és családja.

A

Tekerőpataki Hengermalomban beszerezhető:

elsőrendű rozs vagy árpás rozsliszt, korpa, szemes rozs, árpás rozs, árpa a mindenkor legolcsóbb árban.

Primăria comunei Joseni.

No. 1898/1928 adm.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 12 Octomvrie ora 9 p. m. în localul primăriei Joseni se va vinde prin licitație publică 3 tauri și 1 vier neproductivi.

Condițiunile se pot vedea la primăria Joseni.

Joseni, la 3 Octomvrie 1928.

Primăria.

Fényképészeti műterem
TILLY ARTZ
megnyilt

Városház-utca, Petrácsics-féle ház.

Megalakult

Marosvásárhelyen a társadalom vezető tagjainak ellenőrzése mellett a

„Sperata” Biztosító Társaság.
Mindenkinek csekély díjfértés mellett könnyen **biztosíthat 18—75 éves életkorig 100.000 leit.**

A „Sperata” Biztosító Társaság a legminimálisabb módozatokat szabja erre. Tőkéi felett pedig a marosvásárhelyi társadalom vezetőtagjaiból álló ellenőrző bizottság őrködik. Tartalékait az erdélyi pénzpiac egyik legtehetősebb intézete, a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár r. t. kezeli.

Az ellenőrző bizottság tagjaiul felkértek: Bustya Lajos, a Magyar Iparos Egyesület elnöke, Bürger Dezső gyáros, Orbán Balázs kamarai képviselő, a Földmives Szövetség igazgatója, Turi Zoltán igazgató, Bretter Vilmos, a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat elnöke, Ritz Antal, a magyar Iparos Egyesület ügyvezető elnöke, az Asztalos Ipartársulat elnöke, Bustya Béla, az Építőiparos Szövetség elnöke, Herbeth István, az Építőiparos Szövetség alelnöke, Szijgyártó Gábor szaktanár, Gárdos József terményexportőr, Bertia Juli nagykereskedő, Rothmann Mór, a marosvásárhelyi Izr. Hitk. elnöke, Deutsch Béla igazgató, Vámos Sándor nagykereskedő, Stern Antal igazgató, Godt Adolf, a Zsidó Iparos Egyesület elnöke, Dr. Tischler Jenő fogorvos, Ignat Ferenc C. F. R. fűtőházi főnök, Dr. Lőte Lajos orvos, Bálint János, a Csizmadai Társulat elnöke, Tóthfalusi Sándor, a Szabó Iparostársulat elnöke, Ipó János, a Cipész Munkaadó Társulat elnöke, Timár Albert, a Kocsigyártó Ipartársulat elnöke, Deé György gazdaköri elnök, Ganga Gusztáv gyáros, Enyedi Jenő, a Mészáros Ipartestület elnöke, Szláma Emil kereskedő, Bölöni Domokos kereskedő, Ritz Mihály, az Asztalos Ipartársulat elnöke, Lőte Lázár, a Magyar Iparos Egyesület és Vendéglős Ipartársulat főtitkára, Dudutz István kereskedő, Incze László, a Sütő Ipartársulat elnöke stb.

Gyergyószentmiklós és vidéke képvisellett **Jakabffy Béla** ur bizatott meg, aki mindenféle felvilágosítással készséggel szolgál.

A Romfeld-féle vendéglőben naponként frissen csapolt **BÜRGER-SÖR** és kitűnő asztali borok.

Állandó étkezés. Olcsó árak. Lovak részére istálló.

Szives pártfogást kér **Kulesán** kezelő.

Ha bármilyen modern, jó és olcsó **BUTORT**

akar, ne sajnálja a fáradságot és forduljon bizalommal **Ambrus István** műasztaloshoz (Valea-Strâmbă) Tekerőpatak. Időnkint kész hálószobák is kaphatók.

Ezennel tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy az özv. **WERMESCHER TRAUGOTTNÉ** szászrégeni timárságából szeptember 1-én kiléptem és saját nevem alatt egy

bőrüzletet

nyitok Gyergyószentmiklóson.

Kérem a közönség szives pártfogását **Wermescher Adolf.**

BALLA ISTVÁN

hatósági engedéllyel bíró villanszerelő

el-vállal minden-fajta elektromos szerelést és javítást. Mivel nagy külföldi gyakorlattal rendelkezik, azért olcsón, izléses kivitelben és műszaki pontossággal dolgozik. Költségtételeket bárkinek díjtalanul készíti.

Cim: Selyem-utca 69. sz.

Aki rövid idő alatt biztosan Lei 100.000 tőkéhez akar jutni, akkor ne hallgasson azon rosszindulatú hírekre, amelyek újabban a közismerten szilárdul álló „DOLLAR” biztosító intézetről elterjedtek. Mely intézetnek Részvénytársasággá való átalakulása most van folyamatba. Szilárdsága folytán vált ezen körülmény nélkülözhetetlenné, hogy így még intenzívebben tudja szolgálni feleink érdekeit. A „DOLLAR” bizt. intézet úgy anyagi, mint erkölcsi tőkével rendelkezik, eddig is felelt a legpontosabban szolgálta ki, amiről számos levél tanuskodik.

Főügynökség:

Gheorgheni, Str. Piața Reg. Maria „Szilágyi-szálloda” 7. számú szoba.

HIRDETÉS.

Tisztelettel értesítjük Gyergyószentmiklós és vidéke közönségét, hogy Gyergyószentmiklóson—Gheorgheni, Piața Regina Maria 20/b alatt flókéntézetet nyitottunk, mely a banküzlet minden ágával foglalkozik.

A flókéntézet vezetésével eddigi cégjegyzőnk, Dieners Gyula urat biztuk meg.

Brassói Általános Takarékpénztár.
Alapított 1835.